

VERZET IN VREDESTIJD

jibbe willems 2010

[*een auto, een lantaarnpaal, een klap*]

Het is niets voor mij, dit landschap, veels te leeg.
Alsof er iemand is langsgekomen en alle troost eruit gezogen heeft.
Een heel akelig gevoel is dat, hè, pffwwrr.

't Is ook wel... man man man, kilometers niksigheid
en dan de enige lantaarnpaal in de hele wilde wijde omtrek
en ik klap daar dan sapperdeflap, op topsnelheid tegenaan.

Ik had een zonnebril mee moeten nemen.

Wat doet die lantaarnpaal hier eigenlijk?
Alsof er hier iemand is die behoefte heeft aan licht,
een cactus die bang is in het donker,
wat, waarom? Om mij te pesten?

Je kan hier ook veels te veel lucht zien
de horizon komt van alle kanten op je af
je zou er zowat claustrofobisch van worden.
Dat word ik ook, van al die horizon die op me af komt razen,
met al die jagende wolken boven me,
zo van, waar jagen ze eigenlijk op, die wolken,
het is toch alleen maar leegte.

Je zou hier maar wonen, in al die troosteloze legigheid,
die aan alle kanten tegen je op botst,
dat moet iets met je doen, daar deukt je ziel toch van in?
Ik voel het nu al, dat mijn ziel hier in elkaar gefrommeld wordt.

Ik ben aan het ratelen.
Ik weet niet eens tegen wie.
Ratel ratel.
Dat krijg ik van zoveel stilte.
Dan ga ik ratelen.
Als het te lang stil is heb ik altijd het gevoel dat er iets groots
naar me staat te loeren.
Iets als de dood of iets.
Dat als ik te lang geen teken van leven geef
dat het dan zijn klauwen naar me uit slaat
om me mee te sleuren
naar een plek waar het nog stiller is
nog leger
ik word er helemaal nerveus van.

Wat doe ik hier dan ook.

Ik denk niet dat deze auto zichzelf gaat repareren.

Misschien ben ik vergeten te tanken, moet er alleen wat benzine in...

Is met mensen vaak ook zo;

denken ze dat er van alles met ze aan de hand is

moet er alleen even wat eten in, gaat het al een stuk beter.

Of ze moeten poepen.

Denken ze dat ze dood gaan,

omdat het helemaal mis is daar binnen,

moeten ze alleen even poepen,

zit er niets anders dwars dan een drol.

Helemaal opgelucht na toiletbezoek.

Moet je even poepen, meisje?

Ja? Is het dan weer voorbij?

Misschien had ik alleen even moeten poepen.

Misschien moet ik een monteur bellen.

Misschien had ik tien kilometer geleden

mijn telefoon niet uit het raam moeten gooien

misschien had ik dan een monteur kunnen bellen.

Misschien heb ik hier wel helemaal geen bereik.

En dan nog, wat kan een monteur hier doen?

Ik denk niet dat het aan de bandenspanning ligt

of aan de G-snaar of zo iets,

ik denk dat er iets fundamenteelers aan de hand is.

Ik wacht wel tot er iemand langs komt.

Alsof er hier iemand langs komt.

Hier is niets, geen bewoning, geen mensen,

geen verkeer, geen niets.

Het is hier dood.

Dit landschap is dood.

Wat doe ik hier dan ook?

Ik ging alleen een eindje rijden

ben ongemerkt uit koers geraakt

en met elke wenteling vooruit

is het moeilijker om terug te gaan.

Je kan niet in z'n achteruit

als je honderd veertig gaat per uur.

Ik moest er gewoon
heel even uit,
gewoon even, even weg,
even de dingen,
de, dat ja, op een rijtje,
en dan weer terug,
dat was, echt, ik was het,
dat was het plan,
om terug te gaan,
om dan terug te gaan en te zeggen,
'ja, we gaan d'r voor',
of 'nee', natuurlijk,
maar 'nee', dat,
dat zit niet echt in m'n repertoire, 'nee',
dus het zal wel 'ja' zijn geworden,
als ik terug zou zijn gegaan,
dus misschien was ik het niet,
toch niet, nee, van plan,
om terug te gaan,
want terug, dat betekent dus,
dat betekent automatisch 'ja'.

Hij ziet me al terugkomen...

Het is ook lastig, iemand van je te laten houden
je bent er soms zoveel energie mee kwijt
dat je vergeet dat jij er ook nog bent
om van iemand te houden
maar dat doet er dan even helemaal niet toe, of zo.

*Hij zou zeggen; ik heb het gevoel
dat ik naar een vleesgeworden artikel
uit de Happinez aan het luisteren ben
hou toch eens op met dat analyseren
en doe het gewoon.*

Zo'n moment dat ik denk waarom ben ik in godesnaam nog bij je?
Je bent best een lieve jongen hoor,
niet mijn eerste keus, maar goed,
welke vrouw van dertig is d'r nou samen met haar eerste keuze,
maar hou alsjeblieft op me terug te redeneren
tot een artikel uit de Happinez.
Ik zou liever een artikel uit de Opzij zijn, maar zo, dat ben ik niet,
zo steek ik niet in elkaar.

Ik ben meer... zelfkennis heb ik wel hoor,

ik ben meer, nou,
als er oorlog uit zou breken
ik zou niet bij het verzet gaan.
Is misschien wel een prettige gedachte
dat je denkt:
"als er oorlog uitbreekt,
ik zit bij het verzet"
en zo hou je je zoet in tijden van vrede
want als de kanonnen zwijgen
is iedereen een held
maar ik niet
het zit niet in mijn aard om in verzet te komen
laat mij maar lekker mee waaien met waar de wind vandaan komt
ja, hè, nee, zo klinkt dat weer zo negatief
maar dat is het natuurlijk niet
ik ben gewoon ontzettend flexibel
omdat ik me er niet zo druk om maak
kan ik heel ver mee gaan in de dingen,
flexibiliteit, dat is een goede eigenschap
daar red je het mee in het bedrijfsleven
je houdt je relatie er levensvatbaar mee
dus in een oorlog kan je er ook mee uit de voeten
zou ik denken.
Flexibel ben ik. Zorgzaam ook,
voor de mensen om me heen.
Is ook een goede eigenschap. Zorgzaamheid.
En het is moeilijk zorgen voor de mensen om je heen
als je in het verzet zit.
Je kan moeilijk tussen twee aanslagen door
even naar huis om een pannetje op het vuur te zetten.
Ik heb ook een groot aanpassingsvermogen,
dus als de oorlog uitbreekt pas ik me aan.
Ik vind dat een goede eigenschap; aanpassingsvermogen.
Ook prettig voor je omgeving.
Je hebt mensen die zich aanpassen en mensen die zich verzetten,
die verzetten zich nog in vreedestijd.
Die maken het zichzelf zo moeilijk.
Zo steek ik niet in elkaar.
Ik kan me ook goed inleven. Heel goed.
Ik denk zelfs, dat als de oorlog uitbreekt,
en als de bezetter door de straten marcheert,
dat ik me heel goed voor kan stellen hoe hij zich voelt,
de bezetter, in een vreemd ver land, met andere gewoontes,
een ander geloof, een andere taal,
ik kan me heel goed voorstellen dat de bezetter zich dan een beetje...
ontheemd voelt.
En als ik dat aanvoel dan wil ik voor de bezetter zorgen,
zo zit ik in elkaar.

Dus als ik in de tweede wereldoorlog had geleefd
dan was ik bij de NSB gegaan.

En, ja, achteraf is het makkelijk praten,
want het is toen natuurlijk helemaal mis gegaan,
en het grote gelijk komt altijd achteraf,
maar denk eens na; als al die Afghanen in het verzet zouden zitten
wie zouden wij daar dan nog aan het redden zijn?

Ik dwaal geloof ik een beetje af,
maakt niet uit, alles tegen de stilte,
beetje het thema van vandaag,
dwaal lekker af tegen een lantaarnpaal.

Hij zou zeggen, *wat wil je zeggen?*
Bedenk wat je wil zeggen, en zeg dat dan.
Hij zou zeggen, *waarschuw me even als je bij je punt komt,*
dan schakel ik weer in.

Alsof alles wat ik verder zeg de reclame tussen een saai programma is,
dat 'ie met moeite naar me moet luisteren,
hij snapt niet dat die woorden, al de rest dus,
zonder het punt, dat dat lijm is.
Dat dat mijn zinnen aan elkaar verbindt,
dat dat ons aan elkaar...

Nou ja.

Whatever.

Talk to the hand.

Beetje lullig dit, wel, een auto-ongeluk zonder getuigen...

Ben ik hier nog alleen ook.
Beetje Bonnie zonder Clyde dit.
Beetje Mallory zonder Mickey.
Beetje Thelma zonder Louise.

Het rijdt toch anders door een woestijn met een partner in crime
of desnoods een bloedvlek op de passagiersstoel
Daar zit meer romantiek in.

Hij is meer van de praktische dingen.

Hij is meer van de...
als je altijd een euro in je zak hebt
sta je nooit te hannesen bij de winkelwagentjes.
Of van de...

*beetje zonde om die witte open te trekken, niet?
We hebben nog een halve rode staan.
En ook wel van de...
zou jij het niet ook eigenlijk heel logisch vinden
als we er maar eens aan beginnen,
aan een kind?*

[*stilte*]

D'r is een man, een bergbeklimmer,
die noemen ze de *lizzard*,
en dat is een man, man,
die beklimt rotswanden zonder zekeringen, zonder touw,
die kijkt even naar de rots en roets, daar gaat ie,
klauwt als een hagedis naar boven.
Ik zeg d'r is, maar het is d'r was,
want die man is natuurlijk doodgevallen
op een gegeven moment is het mis gegaan.
En dat wist hij.
Hij wist dat hij geen vijfenzeventig zou worden,
dat wilde hij ook helemaal niet, hij wilde leven!

Niet dat ik mezelf nou zo snel bergen zie bedwingen,
maar toch, *leven*, dat zie ik mezelf nog wel eens doen.

Is er leven na een kind?

Hij zegt, *meestal staan ze te juichen,
vrouwen, zeker van een jaar of dertig,
als hun partner,*
en jezus wat is dat een vies woord,
partner gadverdamme,
*als hun man zegt, gadverdamme,
man, net zo erg,
ik wil een kind.*
*Meestal moeten ze op hun knieën, vrouwen,
om zo'n jongetje van dertig
alleen al aan de mogelijkheid te laten denken
en nu kom ik er zelf mee, zegt 'ie,
ik wil een kind, waarom niet?*
En ik zeg, 'waarom wel, waarom nu?'
En hij; *het hoort, een nieuwe fase,
het is er wel eens tijd voor, niet,
dat lijf van jou zal ook niet lang meer
levendbarend zijn.*

De volgende fase, jezus,
ik ben nog lang niet klaar met déze fase,

nog niet eens begonnen,
alsof ik net van de lagere school kom,
dat ben ik, een kuiken,
een kuiken met kippentietjes,
en dat moet een kind?

En ik, ik denk, voor ik me laat gijzelen,
voor ik mezelf gevangen laat zetten
door iets of iemand dat in mij gevangen zit,
moet ik eerst nog even gaan leven,
en ik moet het snel doen,
want aan zijn blik te zien
staat 'ie klaar om me te injecteren met zijn nageslacht.

*Hij zegt, niet twifelen, niet twifelen, schatje,
als je niet weet wat je wil,
laat mij het dan voor je weten
en voor je het weet, weet je niet beter
dan dat je het altijd hebt gewild,
zo gaat dat met die dingen, met vrouwen,
dat is een kwestie van hormonen.*

En dat gaat er dus al heel lang mis.
Want wat wil ik dan?
Hoe weet ik wat het verschil is tussen wat ik wil
en wat ik denk wat ik wil, omdat dat zo hoort?

Er zijn zoveel regeltjes die ik mezelf heb opgelegd.

Ik laat gehandicapten voor gaan bij de bakker,
ik sta op voor zwangere vrouwen in de tram,
ik geef een zwerver vijftig euro als hij een goed verhaal heeft.

Maar niet omdat ik dat wil, ik doe dat, omdat dat zo hoort.
Of misschien omdat ik zo'n hoofd heb, zo'n hoofd
waarvan de mensen denken "o, die gaat wel even aan de kant,
daar hoef ik geen rekening mee te houden,
meer dan lucht kan ze niet zijn, poef en ze is weg."

Terwijl ik tegen die gehandicapte wil zeggen,
rol een eind op, spast, ik was hier eerder,
terwijl ik tegen dat zwangere wicht wil zeggen,
je had die gifkut van je met DDT moeten bespuiten
voor je je minderwaardige genen de wereld in had geslingerd
terwijl ik tegen die zwerver wil zeggen
rot op met je traantrekkeugens
je praat me een schuldgevoel aan,
daar heb ik geen zin in.

En waarom doe ik dat niet?
Waarom leg ik mezelf die grenzen op?
Waarom leef ik niet op de impuls die binnen komt?
Want, echt, als die impulsen zo slecht zijn,
waarom komen ze dan bij je op?
Waarom, denk ik, en hij begint al aan mijn riem te sjoeren,
waarom ben ik zo bang voor de gevolgen
dat ik niet doe wat ik wil, dat ik mijn impulsen niet volg?

Waarom neem ik het heft niet in eigen handen?

Want je hebt roofdieren, en je hebt prooidieren,
en als je geen prooi meer wilt zijn, dan moet je je nagels scherpen,
je moet je over je angst voor bloed heen zetten,
en leven zoals een roofdier leeft, op impuls.

Dus je neemt je heft in eigen handen,
eerst doen, dan denken,
en als dan blijkt dat aan de andere kant van dat heft
een vlijmscherp lemmet zit,
Japans design, dus dan weet je het wel,
en dat er dan aan dat vlijmscherpe lemmet
dat daar dan dat lieve, vriendelijke,
ietwat slappe zakkerige vriendje van je hangt,
en dat je dan denkt, 'god, jee, ja,
dat is niet echt aardig van me,
niet aardig, maar wel eerlijk,'
en je dacht niet dat je daar de kracht voor had,
ook fysiek hè, want het is nogal wat,
iemand neersteken, dat kost een energie!
En niet alleen mentaal hè?
Dus wanneer je dat ziet,
die verbaasde kop van hem,
dat totaal onverwachte,
en misschien zie je alleen een spiegel,
want je bent zelf ook redelijk verbijsterd
als je dat ziet dan denk je;
als dit de impuls is,
misschien moet je dan ook je conclusies trekken
en even een ritje gaan maken
om je hoofd op een rijtje te zetten,
even de lucht eruit te waaien.

Maar goed, je bent eenmaal ergens aan begonnen,
dan moet je er ook mee doorgaan,
als je in dit soort zaken halverwege keert
lever je jezelf dus echt onherroepelijk uit

aan de dwaasheid van het leven.

Dus dan trek je het mes zijn buik uit
kijk je even naar het bloed
en je hebt er genoeg films voor gezien
genoeg om snel te concluderen
dat dit alleen een vleeswond is
dat dit niet veel zoden aan de dijk zet
dat als je er nu mee ophoudt,
dat je dan een getuige in leven laat
en je weet heel goed
hoe dat soort films aflopen,
niet goed in ieder geval,
niet voor de dader,
dus wat doe je dan
wat kan je doen?
Je slaat opnieuw toe,
ditmaal in zijn zij, zijn lever,
En langzaam dringt de realiteit
bij hem binnen, begint hij te praten
te smeken, eigenlijk,
begint hij al die lieve dingen te zeggen
die hij in het begin ook zei,
maar hij meent ze niet,
je weet dat hij ze niet meent,
want anders had hij ze al eerder gezegd,
niet nu, nu zijn leven er van af hangt.
En het verbaast je, dat het zo makkelijk gaat,
steken in het weke vlees,
je hebt wel eens roomboter uit de koelkast gehaald,
die zich lastiger liet overheersen
dus je denkt, de uitdaging mag wel wat groter
en je haalt uit naar zijn strottenhoofd,
ook om dat praten te laten stokken,
en ja, je denkt ook wel even;
'misschien dat mijn reactie
ietwat buitenproportioneel is,
maar ik ben er nu eenmaal aan begonnen'
en wat de impuls wil, dat wil jij,
anders zou het geen impuls zijn,
en waarom had je anders een mes in handen?

Of had ik dat mes al eerder in handen,
al veel eerder, nog voor hij begon te praten,
nog voor hij... heeft dit alles er niets mee te maken...
ligt het aan mij, is er iets mis met...

En halverwege wil je, raar eigenlijk,

wil je sorry zeggen, wil je zeggen; "het spijt me,
dit was niet helemaal de bedoeling,
maar ik kan er nu niet meer mee ophouden",
maar dat zeg je niet, je wil het zeggen,
maar je zegt; 'mijn beurt, ha!, mijn beurt,
nu mag ik jou eindelijk eens penetreren!'
En je weet niet waar het vandaan komt,
maar je zegt het wel, en je denkt,
als ik het zeg, zal het wel de impuls zijn.

En god dat strottenhoofd, dat is taai man,
dat haal je niet zo een-twee open,
dat is allemaal kraakbeen en gedoe,
en d'r sist ook allemaal lucht uit,
gegorgel, zijn stembanden hangen zijn keel uit,
en je moet echt twee, drie keer steken,
links doorhalen, een keer overslaan,
voor dat strottenhoofd naar tevredenheid
in tweeën is gedeeld,
en zijn hoofd alleen nog aan zijn ruggenwervel hangt.

En je hebt hem er vaak stompzinnig uit zien zien,
maar nooit zo stompzinnig als nu.
Als je niet beter zou weten zou je erom moeten lachen.
Je weet niet beter, je moet erom lachen.

En terwijl je bezig bent, komen er bizarre dingen in je op,
je hebt er geen ervaring mee, dus je weet niet of het normaal is,
of dat je gek aan het worden bent, maar je denkt dus dingen als;
ieder jaar schudt je elf vrouwen
die vlak daarvoor hebben gemasturbeerd
de ongewassen hand.

En ondertussen zal hij nu toch wel dood zijn,
wel dood zijn, toch wel dood zijn,
dus dat steken van je, dat ongecontroleerde,
je gaat maar door, dat steken van je,
dat is niet echt nuttig meer,
je moet ophouden met steken,
en je moet beginnen met verdelen,
je moet zorgen dat je hem
in handzame porties verdeeld
en die porties inpakt
in mooie witte sporttassen bijvoorbeeld
niemand verdenkt een mooie vrouw
met een strak dertigerslijfje,
van lichaamsdelensmokkal in witte sporttassen.

Dus je gooit je achterklep open,
laadt je tassen in,
alsof je op vakantie gaat
een lang lang lange vakantie gaat
en je gaat er vandoor.

En hij zou zeggen *je vlucht weer
altijd als het moeilijk wordt
dan vlucht je weer.*

Ik hoor het hem zo zeggen,
ik hoor het hem zo duidelijk zeggen
dat ik denk, hier is iets niet goed gegaan,
ik heb iets verkeerd gedaan,
waar komt die stem vandaan?

En dan gooi ik de achterklep dicht
en kijk ik naar de deuropening,
waar hij staat, ongeschonden,
alvast gestold in een moment
waarvan ik weet dat ik hem altijd zal herinneren,
in het laatste beeld dat ik van hem heb,
dus wat is er nou gebeurd, wat is er nou echt...
Ik denk dat ik in mijn witte weekendtassen
iets heel anders heb gepakt.

En als dit een droom zou zijn
dan zou ik nu graag wakker willen worden.

En kilometers lang denk ik
als dit een droom zou zijn
dan zou ik nu graag wakker willen worden.

En de stad wordt land
en het land wordt zand
en al die kilometers lang denk ik
ik zou nu graag wakker willen worden.

Maar ik slaap niet.

Ik heb mijn ogen open
dus ik slaap niet.

Ik slaap niet, maar ik zie alleen maar leegte.

Alleen maar opengesperde, heerlijke leegte,
en in die opengesperde, heerlijke leegte,
zie ik opeens een lantaarnpaal,

een zinloze zalige lantaarnpaal,
zonder enige functie of nut,
dus ik denk, en dat is heel logisch,
die lantaarnpaal moet een reden hebben,
want alles moet een reden hebben,
want als iets geen reden heeft,
dan weet ik ook niet meer waarom,
dus die lantaarnpaal moet daar voor mij staan,
alleen voor mij staan,
die lantaarnpaal, dat is de reden.

En mijn stuur stuurt mijn handen,
en ik denk impuls, nu, impuls,
laat ik nu eindelijk eens
voor die impuls gaan.

[een auto, een lantaarnpaal, een klap]

EINDE